

Vergaderjaar 2022–2023

33 529

Gaswinning

Nr. 1083

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 november 2022

Sinds het kabinetsbesluit in 2018 over de definitieve sluiting van het Groningenveld wordt uw Kamer met regelmaat op de hoogte gehouden over de afbouw van de Groningse gaswinning. Op 30 september 2022 is gasjaar 2021–2022 afgelopen en via deze brief informeer ik uw Kamer over het verloop hiervan. Dit doe ik aan de hand van de jaarrapportages die ik van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (hierna: NAM) en Gasunie Transport Services (hierna: GTS) over gasjaar 2021–2022 heb ontvangen. De jaarrapportages zijn als bijlagen bij deze brief toegevoegd.

Gasjaar 2021–2022 is een ingewikkeld jaar gebleken. De oorlog in Oekraïne, die op 24 februari jl. uitbrak, heeft grote gevolgen gehad voor de gasmarkt in Europa. Ook in Nederland verliep niet alles volgens de planning en was het noodzakelijk om het vaststellingsbesluit over de winning uit het Groningenveld tot twee keer toe te wijzigen (Kamerstuk 33 529, nrs. 996 en 1035). Ondanks alle tegenslagen en de dreiging dat de Groningse gaswinning fors verhoogd zou moeten worden (Kamerstuk 33 529, nr. 944), is de gaswinning in gasjaar 2021–2022 uiteindelijk uitgekomen op 4,5 miljard Nm³. Dat is lager dan het voorgaande gasjaar waarin 7,8 miljard Nm³ is gewonnen, en lager dan het basispad dat in 2018 is geschetst; daarin was een winning van 11,2 miljard Nm³ in het afgelopen gasjaar voorzien.

Wijzigingen gaswinning Groningenveld

Aanvankelijk was voor gasjaar 2021–2022 de winning vastgesteld op 3,9 miljard Nm³ in een qua temperatuur gemiddeld jaar (Kamerstuk 33 529, nr. 902). Een belangrijk uitgangspunt was dat de nieuwe stikstofinstallatie in Zuidbroek, waarmee hoogcalorisch gas wordt omgezet naar laagcalorisch gas, per 1 april 2022 volledig operationeel zou zijn. De ingebruikname van deze stikstofinstallatie maakt een sterke vermindering van de Groningse gaswinning mogelijk. Echter, door tegenslagen met de bouw van de stikstofinstallatie bleek het noodzakelijk om op 1 april jl. de

gaswinning hoger vast te stellen: op 4,5 miljard Nm³ in een qua temperatuur gemiddeld jaar (Kamerstuk 33 529, nr. 996). Met dit wijzigingsbesluit werd ook de ruimte gecreëerd om laagcalorisch gas in plaats van hoogcalorisch gas in de gasopslag Grijskerk op te slaan.

Een tweede wijzigingsbesluit bleek noodzakelijk toen de ingebruikname van de nieuwe stikstofinstallatie verder was vertraagd. Met het tweede wijzigingsbesluit (d.d. 13 juli jl.) is de gaswinning vastgesteld op 4,5 miljard Nm³ ongeacht temperatuur (Kamerstuk 33 529, nr. 1035). Ook werd met dit wijzigingsbesluit zeker gesteld dat de gasopslagen Norg en Grijskerk voldoende werden gevuld met laagcalorisch gas.

Inzet middelen en methoden

Conform de Mijnbouwwet en Gaswet hebben NAM en GTS na afloop van gasjaar 2021–2022 jaarrapportages opgeleverd over de gaswinning uit het Groningenveld en de inzet van andere middelen en methoden. Gasjaar 2021–2022 was een relatief warm jaar. De totale vraag naar laagcalorisch gas was 38,1 miljard Nm³. Dat is bijna 10 miljard Nm³ lager dan in het voorgaande gasjaar 2020–2021 waarin de marktvrage 47,4 miljard Nm³ was. GTS constateert dat de marktvrage circa 9% lager is dan de raming en ziet als meest waarschijnlijke oorzaak voor dit verschil de hoge gasprijzen.

Het grootste deel van de laagcalorische gasvraag is ingevuld met laagcalorisch gas dat is geproduceerd door stikstof toe te voegen aan hoogcalorisch gas. De benuttingsgraad van de stikstofinstallaties was 102%,¹ daarmee is 26,1 miljard Nm³ laagcalorisch gas geproduceerd. Daarnaast is er via verrijking, het toevoegen van hoogcalorisch gas aan het Groningengas in die mate dat het mengsel nog steeds voldoet aan de vereisten voor laagcalorisch gas, het volume laagcalorisch gas met 5,0 miljard Nm³ vergroot. De productie van groen gas heeft een kleine bijdrage geleverd.

De laagcalorische gasopslagen Norg, Grijskerk en Alkmaar hebben een belangrijke functie in het beperken van de Groningenproductie. Anders dan vooraf geraamd, is afgelopen gasjaar gasopslag Norg niet volumeneutraal ingezet. In de periode oktober 2021 tot en met april 2022 is er 2,9 miljard Nm³ uit gasopslag Norg geproduceerd. Vervolgens is tot en met september 2022 3,7 miljard Nm³ geïnjecteerd. Hiermee was de vulgraad van gasopslag Norg 94% op 1 oktober 2022. Dat is hoger dan in het vaststellingsbesluit voor gasjaar 2022–2023 als uitgangspunt is genomen. In gasopslag Grijskerk is vanaf april tot en met september 2022 2,3 miljard Nm³ laagcalorisch gas geïnjecteerd. Gasopslag Alkmaar is volumeneutraal ingezet waarbij 0,3 miljard Nm³ is geproduceerd in de winter en geïnjecteerd in de zomer.

Als sluitstuk van de middelen en methoden is het Groningenveld ingezet. De gaswinning uit het Groningenveld is uitgekomen op 4,5 miljard Nm³. Het Staatstoezicht op de Mijnen zal een integrale duiding geven op de jaarrapportages van NAM inzake de inzet van het Groningenveld en de seismiciteit. Zodra ik de duiding heb ontvangen, zal ik deze met uw Kamer delen.

Concluderend

Ondanks de tegenslagen in gasjaar 2021–2022 en de grote onzekerheden op de gasmarkt als gevolg van de oorlog in Oekraïne, is het gelukt de

¹ Door ook de back-up faciliteiten in te zetten, kan de benuttingsgraad boven de 100% uitkomen.

gaswinning uit het Groningenveld te minimaliseren en tegelijkertijd de gasopslagen voldoende te vullen met laagcalorisch gas. Het is de intentie van het kabinet om de gaswinning uit het Groningenveld zo snel mogelijk definitief te beëindigen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
J.A. Vijlbrief